

Ecologische beoordeling van bouw garage/schuur aan West 31 te Buitenpost

Doel	Ecologische beoordeling van de beoogde bouw van een garage/schuur op het adres West 31 te Buitenpost in de gemeente Achtkarspelen en de toetsing daarvan aan de vigerende ecologische wet- en regelgeving.
Opdrachtgever	De heer J. Komrij, Buitenpost
Referentie	Vries, E.W. de 2010. Ecologische beoordeling van bouw garage/schuur aan West 31 te Buitenpost. A&W-notitie NW-KAdiv2010#17/EV/v1. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.
Projectcode	NW Kort advies diversen 2010
Status	Definitief
Datum	9 november 2010
Projectleider	E.W. de Vries
Autorisatie	Goedgekeurd, R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2

Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden

tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740

email info@altwym.nl

Foto 1 en 2.
Impressie van het plangebied (foto's A&W).

1. INLEIDING

De initiatiefnemer, de heer J. Komrij, beoogt de bouw van een garage/schuur aan een bestaande garage op het adres West 31 te Buitenpost in de gemeente Achtkarspelen. Op dit moment bevindt de planvorming zich in een fase van ontwikkeling en voorbereiding en is een partiële herziening van het bestemmingplan noodzakelijk. De initiatiefnemer heeft in dit kader aan Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om een ecologische beoordeling uit te voeren, met als doel de plannen te toetsen aan de ecologische wet- en regelgeving.

Het doel van dit onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de bouw van de garage/schuur worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur) en de Flora- en faunawet. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel noodzakelijk aanvullend onderzoek.

Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Daarnaast is op 2 november 2010 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij, gezien de tijd van het jaar, vooral is gelet op de mogelijkheden voor aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. SITUATIESCHETS EN PLANNEN

Huidige situatie

Het plangebied is onderdeel van het perceel met adres West 31 te Buitenpost, gemeente Achtkarspelen. Het plangebied ligt ongeveer 200 m ten zuiden van de N355 tussen een woonerf en een houtwal (zie foto's). De locatie voor de beoogde garage/schuur bestaat in de huidige situatie uit grasland. Op deze plaats is geen bebouwing, oppervlaktewater en opgaande begroeiing aanwezig. Het overige grasland rond de bestaande bebouwing wordt begraasd door kleine aantallen kleinvee (schapen, geiten, pony's). De dieren worden hobbymatig gehouden.

Bouwplan

De initiatiefnemer beoogt de bouw van een dubbele garage/schuur van 6x18 m tegen een bestaande garage. Het gebouw zal worden gebruikt als garage en als stal het kleinvee. Er is geen sprake van een (substantiële) uitbreiding van de veestapel. Voor de bouw wordt het plangebied bouwrijp gemaakt.

3. GEBIEDSBESCHERMING EN BEOORDELING

Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet binnen een gebied dat beschermd is volgens de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Lauwersmeer', dat op

ongeveer 10 km afstand van het plangebied ligt (www.minlnv.nl). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor een groot aantal (niet-)broedvogelsoorten.

Vanwege de relatief grote afstand tot het plangebied, het gebruik van het tussenliggende gebied en de beperkte aard en omvang van de ingreep, kan worden geconcludeerd dat de voor dit Natura 2000-gebied aangewezen vogelsoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. De bouw van de garage/schuur stuit daarom niet op bezwaren vanuit de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (www.fryslan.nl). Op ongeveer 150-200 m ten zuiden van het plangebied ligt de grens van het natuurgebied Twijzelmieden (Staatsbosbeheer) dat deel uitmaakt van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS).

De Twijzelmieden maken deel uit van de Mieden, een gebied op de overgang tussen uitlopers van het Drents Plateau en een zone van laagveenmoeras. Vanwege deze overgang is in het gebied sprake van een bijzondere hydrologische situatie die tot uiting komt door de aanwezigheid van botanisch zeer waardevolle gebieden.

Gezien de zeer beperkte omvang van de ingreep worden geen negatieve effecten op de wezenlijke waarden van de PEHS verwacht. Er zijn daarom vanuit de regelgeving omtrent de PEHS geen bezwaren tegen de plannen.

Overige vormen van gebiedsbescherming

Behalve de hierboven beschreven wet- en regelgeving kunnen gebieden ook worden beschermd ten aanzien van natuurwaarden via andere regelgeving, bijvoorbeeld het Streekplan. Het plangebied en de directe omgeving zijn niet beschermd door deze overige vormen van gebiedsbescherming.

4. SOORTBESCHERMING EN BEOORDELING

Algemeen

Het plangebied is gelegen in een singellandschap en bestaat uit agrarisch grasland. In het plangebied is geen bebouwing, opgaande begroeiing en oppervlaktewater aanwezig, maar deze elementen zijn wel in de directe omgeving aanwezig. Gezien de terreinkenmerken en waarnemingen uit het verleden, moet mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten uit de volgende soortgroepen:

- Amfibieën
- Vogels
- Vleermuizen
- Overige zoogdiersoorten

Andere wettelijk beschermde soorten dan die uit de bovengenoemde soortgroepen, komen naar verwachting niet voor in het plangebied en/of ondervinden geen negatieve effecten van de beoogde ingreep. Hieronder worden de verschillende soortgroepen nader toegelicht.

NIET-RELEVANTE SOORTGROEPEN

Planten

De vegetatie in het plangebied bestaat uit voedselrijk agrarisch grasland (Engels raaigras). Onder dergelijke omstandigheden is de aanwezigheid van wettelijk beschermde plantensoorten onwaarschijnlijk.

Ongewervelde diersoorten

Gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van belangrijke ecologische randvoorwaarden, zoals geschikt voortplantingswater voor beschermde libellen en waardplanten voor beschermde dagvlinders, worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS-Nederland *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied, komen in het plangebied geen vissen voor.

Reptielen

Uit verspreidingsgegevens van reptielen blijkt dat in de omgeving van het plangebied de zwaar beschermde Ringslang is waargenomen (Creemers & Van Delft 2009, RAVON 2010). Andere reptielsoorten zijn niet waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied voldoet door de eenvormige grasbegroeiing niet aan de biotoop-eisen van reptielen. Het is daarom onwaarschijnlijk dat in het plangebied reptielen voorkomen.

RELEVANTE SOORTGROEPEN

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen de licht beschermde amfibieënsoorten Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker, Meerkikker en Bastaardkikker voor (Creemers & Van Delft 2009, RAVON 2010). Hoewel het plangebied voor amfibieën geen functie kan vervullen als voorplantings- of overwinteringsbiotoop, is het niet uit te sluiten dat het plangebied deel uitmaakt van het foerageergebied van één of meer van de bovengenoemde amfibieënsoorten. Door de bouw van de garage/schuur gaat mogelijk een deel van het foerageergebied van deze amfibieënsoorten verloren. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Ten aanzien van licht beschermde soorten geldt een algehele vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze redenen veroorzaakt de ingreep geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten.

Behalve de genoemde licht beschermde amfibieënsoorten, zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de zwaar beschermde Heikikker (Creemers & Van Delft 2009, RAVON 2010). Deze soort komt waarschijnlijk voor in de Twijzelermeden. Andere zwaarder beschermde amfibieënsoorten komen niet voor in de omgeving van het plangebied.

De Heikikker heeft een voorkeur voor plaatsen met een hoge grondwaterstand. De soort komt voor in veenweidegebieden, in de verlandingszone van grotere wateren, in natte heidegebieden en in (Elzen)broekbossen (Nöllert & Nöllert 2001). De verspreiding komt

vaak overeen met plaatsen waar veenvorming optreedt (Bergmans & Zuiderwijk 1986). Een belangrijke voorwaarde voor de Heikikker is de aanwezigheid van geschikte voortplantingspoelen in de nabijheid van geschikt overwinteringshabitat. Door de afwezigheid van dergelijke ecologische randvoorwaarden, is de aanwezigheid van de Heikikker in het plangebied onwaarschijnlijk.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de beoogde bouw van de garage/schuur geen conflict veroorzaakt met de Flora- en faunawet ten aanzien van amfibieën.

Vogels

De omgeving van het plangebied is geschikt voor verschillende broedvogels van een kleinschalig, parkachtig landschap en van boerenerven. Met name de bomen en struiken rondom de bestaande bebouwing zijn geschikt voor nesten van vogels.

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Alle werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in de directe omgeving van het plangebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan is er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode. Dit kan worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan tijdens de werkzaamheden, door bijvoorbeeld zandhopen of kap- en snoeihout niet dagenlang te laten liggen in het broedseizoen.

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten, die indicatief is en niet uitputtend. Het is onwaarschijnlijk dat eventueel aanwezige jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving van het plangebied worden beïnvloed door de beoogde ingreep.

Samenvattend

De bouw van de garage/schuur veroorzaakt geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in tabel 3 en in Bijlage IV van de Habitatrictlijn. Voor deze soorten geldt sinds 26 augustus 2009, dat een ontheffing op basis van het wettelijke belang 'Ruimtelijke ontwikkeling' niet meer wordt verleend. Bij mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet moeten daarom zoveel mogelijk maatregelen worden getroffen om negatieve effecten tegen te gaan. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte

paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de daaropvolgende paragraaf aan bod.

Volgens de verspreidingsgegevens van vleermuizen komen in de omgeving van het plangebied zeven soorten vleermuizen voor (Vos 2007, Digitale Natuuratlas Fryslân). Deze zijn: Baardvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Verwacht mag worden dat ook de Ruige dwergvleermuis in de omgeving voorkomt. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder worden deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In Nederland hebben vleermuizen 's zomers hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. De bestaande garage waar de nieuwe garage/schuur tegenaan wordt gebouwd, is door de enkelsteens muren en het platte dak ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Omdat in het plangebied geen bebouwing en bomen aanwezig zijn, kan worden uitgesloten dat de beoogde ingreep invloed heeft op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied is in principe geschikt als foerageergebied voor een aantal van de bovengenoemde vleermuissoorten. De beoogde ingreep leidt niet tot een wezenlijke verandering wat betreft de mogelijkheden voor foeragerende vleermuizen.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren, zoals bomenrijen en watergangen. De houtwal langs het plangebied vormt een dergelijke geleidende structuur, maar deze komt uit op een open graslandgebied. Het is daarom aannemelijk dat deze houtwal geen onderdeel vormt van een vliegroute van vleermuizen. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen zijn daarom niet aan de orde.

Samenvattend

Omdat de beoogde ingreep geen negatieve invloed heeft op de drie belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen, veroorzaakt de ingreep geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen.

Overige zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de zwaar beschermde Waterspitsmuis en Noordse woelmuis en enkele licht beschermde zoogdiersoorten, zoals Mol, Egel, Ree, Bunzing, Konijn en een aantal (spits)muisensoorten (Vos 2007). Andere middelzwaar en zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) worden niet verwacht in de omgeving van het plangebied.

Licht beschermde zoogdiersoorten

Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde zoogdiersoorten, zoals de (spits)muisensoorten Bosmuis, Veldmuis, Huispitsmuis, en Bosspitsmuis. Door de beoogde ingreep gaat een klein deel van het leefgebied van de betreffende soorten verloren. In de omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten beschikbaar. Voor licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen bovendien een vrijstellingsregeling van enkele verbodsbepalingen in de

Flora- en faunawet. Om deze redenen veroorzaakt de ingreep geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

Middelzwaar beschermde zoogdiersoorten

Van de middelzwaar beschermde zoogdiersoorten komt de Steenmarter voor in de omgeving van het plangebied (Vos 2007). Andere middelzwaar beschermde zoogdiersoorten worden niet verwacht. Het plangebied is door het ontbreken van bebouwing en bosschages ongeschikt voor verblijfplaatsen van deze soort. Het is wel mogelijk dat het plangebied en de directe omgeving daarvan deel uitmaakt van het foerageergebied van de Steenmarter. De beoogde garage/schuur beslaat een zeer geringe oppervlakte en de eventuele verstoring van de werkzaamheden zal zeer beperkt zijn. Bovendien is er in de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Om deze redenen blijft de functionaliteit van het leefgebied van Steenmarter gewaarborgd. Gezien het bovenstaande veroorzaakt de ingreep geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van middelzwaar beschermde zoogdiersoorten.

Zwaar beschermde zoogdiersoorten

Zowel de Waterspitsmuis als de Noordse woelmuis komen in Fryslân voor in (zeer) natte gebieden met een goed ontwikkelde, kruidenrijke vegetatie. Omdat dergelijke omstandigheden in het plangebied ontbreken, is de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied uitgesloten. Ook andere zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) worden niet verwacht in het plangebied. De ingreep veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen).

Samenvattend

De beoogde ingreep veroorzaakt om bovenstaande redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van 'overige zoogdiersoorten'.

5. CONCLUSIES

Uit het bovenstaande kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De beoogde ingreep veroorzaakt geen conflicten met de wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Ecologische Hoofdstructuur en overige regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming met betrekking tot natuurwaarden).
- De beoogde ingreep veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet, mits wordt voldaan aan de voorwaarde, dat verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen.

LITERATUUR

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron*, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Creemers, R. & J. van Delft (redactie) 2009. Amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse fauna 9, Stichting RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden/ De Vlinderstichting, Wageningen/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). –EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004 De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden.
- RAVON 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. *RAVON* 34, jaargang 11, nr. 4: p. 61-80.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers, H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Geraadpleegde internetsites

- Digitale Natuuratlas Fryslân:
<http://www.fryslan.nl/binfo4/atlasnatuur/geoportaal.html?atlas=milieu&kaart=dnaw>
www.fryslan.nl
- www.fryslan.nl.
- www.minlnv.nl